

Keski-Karjalan luonto ry
Allintie 2
82500 Kitee

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry
Kauppakatu 44
80100 Joensuu

Kuopion hallinto-oikeus
Puijonkatu 29 A
PL 1744
70101 Kuopio

Asia: Vastine Kiteen kaupungin lausuntoon Keski-Karjalan Luonto ry:n ja Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry:n Kuopion hallinto-oikeudelle tekemään valitukseen Pyhäjärven rantakaava asiassa.

Viite Asian diaarinumero 01409/10/4102

Lausunnossaan Kiteen kaupunki toistaa samoja perusteluita, joita se on esittänyt vastineissaan Pyhäjärven kaavan eri vaiheissa antamiimme lausuntoihin.

Kaavaprosessin alusta lähtien Pyhäjärven rannoille on pyritty saamaan maksimimäärä rakennuspaikkoja. Tästä syystä mitoitusperusteet olivat jo kaavan alussa väärät ja ylisuuret eivätkä mitoitusvyöhykkeet ole suotuisalla tasolla suhteessa alueiden todelliseen häiriöherkkyyteen. Kaavassa on tyydytty kaavamaisesti raskaaseen mitoitusratkaisuun, mikä ilmeisesti vaarantaa maankäyttö- ja rakennuslain yleistavoitteen luonnonarvojen turvaamisesta. Perusteluissa mainitaan painokkaasti maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Sen sijaan Pyhäjärven ominaispiirteet ja suojeluarvot tuntuvat olevan rajoittavia tekijöitä, jotka otetaan huomioon niin vähän kuin mahdollista.

Alun perin lampialueella käytettiin virheellisesti samaa mitoitusta kuin Pyhäjärvellä. Lausunnossa todetaan, että lampialueen mitoitusta pienennettiin luonnosvaiheen jälkeen. Tämä näyttää johtuvan Suuri Nivungin rannalta vasta tässä vaiheessa kaavoittajalle tietoon tulleesta kalasääksen pesästä. Ainakin Karjalaisen lehti uutisessa maanomistaja koki asian näin. Uhanalaisen lajin löytyminen vasta tässä vaiheessa asettaa myös kyseenalaiseksi lampialueella tehdyn luontoselvityksen. Muualla lampialueella mitoitus ei merkittävästi muuttunut.

Maakuntakaavassa Pyhäjärveä koskevassa suunnittelumääräyksessä vaaditaan: "on kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonympäristön kestäväan käyttöön" ja "on turvattava riittävän suuret yhtenäiset ranta-alueet jokamiehenoikeuden käyttöön". Lausunnon mukaan Pyhäjärvellä jää rakentamatonta rantaviivaa juuri ja juuri 60%, kun kaavoittajan mukaan jokainen rakennuspaikka varaa muunnetusta rantaviivasta vain 65 metriä. Rakennuspaikkojen väliin jää paljon muutaman kymmenen metrin leveitä kaistaleita. Jokamiehenoikeuksien kannalta nämä eivät ole vapaasti käytettävissä. Jos nämä rakennuspaikkojen väliin jäävät kapeat rakentamattomat kaistaleet totuudenmukaisesti todetaan jokamiehen käyttöoikeudelta suljetuiksi, ja sen lisäksi nykyisen mitoituksellisten mitoitustiluuista puuttuvat jo aiemmin rantakaavoitetut alueet otetaan huomioon, eivät maakuntakaavan suunnittelumääräykset täyty. Kaavoittaja ei ole myöskään ottanut huomioon vapaan ranta-alueen laskelmissaan, että suojelutarkoitukseen varatut ranta-alueet eivät ole ensisijaisesti tarkoitettu jokamiehenoikeuden käyttöön. Monet näistä ranta-alueista ovat äärimmäisen uhanalaisen lajin tarpeisiin varattuja, eikä niille ole syytä ohjata yleistä liikkumista. Esitetty kaavaratkaisu tulisi automaattisesti ohjaamaan jokamiehenoikeuden käyttöä näille arvokkaille ja herkille ranta-alueille.

Valituksessamme toteamme, että hiekkarantojen tuntumasta rakennuspaikkoja tulee vähentää (2.1 Vesistön ominaispiirteet). Luonto- ja maisemaselvityksen mukaan hiekkarannat ovat tyypillisiä Pyhäjärvelle. Kuitenkaan kaavan selvitysten perusteella ei ole rajattu yhtäkään luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamaa luonnontilaista hiekkarantaa. Pyhäjärvellä on kuitenkin luonnonsuojeluasetuksen 10 §:n 4. momentin kriteerit täyttäviä hiekkarantoja. Suullisten tietojen mukaan kaavaluonnoksen laatijan mielestä hiekkarantoja ei ole ollut tarpeen tässä mielessä huomioida, koska käytetyn kriteerin mukaan hiekkarannan tulisi olla vähintään 5 m leveä tullakseen luontotyyppinä huomioiduksi. Luontoselvityksen mukaan Pyhäjärvellä puusto ulottuu lähes vesirajaan saakka, koska vedenpinta vaihtelee vain vähän. Näissä oloissa keskiveden tasosta leveästi maan puolelle ulottuvan avoimen hiekkarantakaistan syntyminen on lähes mahdotonta. Olennaista on, että kapeakin hiekkaranta voi täyttää asetuksen kriteerit. Poikkeuksellisen kirkasvetisen Pyhäjärven hiekkarannoilla keskiveden alapuolisen sublitoraalin erityiset luontoarvot korostuvat, koska valaistu pohja-alue yltää tavanomaista syvemmälle, mutta myös kuivan maan puoleisen epilitoraalin häiriöalttiit ekologiset ominaispiirteet ja tyypillinen lajisto on kaavassa huomioitava siten, että riittävä määrä hiekkarantoja jätetään luonnontilaan.

Kiteellä 12.11.2010

Kari Antikainen
Keski-Karjalan Luonto
puheenjohtaja

Tuula Vuorinen
sihteeri

Sanna Saarnio
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri
puheenjohtaja

Pekka Ylhäinen
sihteeri